

Apoi mai vatămă proiectul de lege dreptul și potestatea paternă, garantată prin codicele austriac, vatămă confesiunile și se îndesă cu sila a direge problemele familiare! Deci trebuie să protestăm! Se rogă ca cineva să iasă c'unu proiect de rezoluțiune.

Dr. A. Larionessi, cerëndu cuvânt, schițeză gravaminele proiectului de lege, după aceea rogă adunarea să se declare barbătesce, în această cestiuune, primind

Rezoluțiune:

Considerând, că proiectul de lege despre asilele de copii, intră în mod silnic, în sanctuarul familiar: violéză legea despre naționalităț; despretuesce sfera de drept a părinților;

pruncii dela 3—6 ani, cu ignorarea recerintelor pedagogice, se introduc cu sila în o limbă, ce e străină aceleia audită și vorbită la vatra părintescă;

ingrijirea promisă în asile, cu totul neindestulitoare, și problematică față cu numărul mare și etatea fragedă a pruncilor;

rugăciunile în asilă nu mai au nici limba, nici caracterul religiunii părintesc, prin aceea că se vatămă libertatea religiunilor recepte, garantată prin lege;

cetățenilor nemaghiari li se impun sarcini nouș, spre a învăța unguresce până la păturele mai de jos, în interesul rău înțeles al elementului maghiar, și spre așțarea continuă a nemaghiarilor;

Alegătorii români din cercurile Bistrița-Năsăud, pătrunși de sincera iubire de patriă și conscii de valoarea naționalității lor, cu durere aflând, că naționalitățile nemaghiare din nou sunt tractate, ca fii vitregi ai patriei; cu adencă nemulțămire protesteză înaintea publicității, contra proiectului de lege amintit, și declară totodată că e păgubitor și periculos, în privința morală, — oalcând autoritatea și valoarea civică și menirile familiare; este o tortură în privința pedagogică, silind pruncii a se lupta cu două limbi deodată; e îngreunător în privința economică, și îngijitor în privința sanitară! (Așa e!)

Se rogă apoi propunătorul, să se declare și alții; la casă, să se mai întregescă rezoluțiunea propusă!

După acestea, d-lă Dr. G. Triponu, tinerul avocat din Bistrița, printr'un discurs bine motivat, ținut în limbaj popular, arată intențiunea periculoasă a proiectului de lege față cu naționalitatea noastră, oombătându-l din toate punctele de vedere. Din punct de vedere sanitar, d-lă dr. Triponu arată, că Kișdedovurile nu numai nu sunt fo-

lositoare, ci sunt chiar periculoșe mai ales pentru poporul nostru român, care este obicnuit a-și cresce copiii sub îngrijirea scumpă a mamelor și în aerul liber și sănătos al naturii, er nu în aerul închis și stricat al Kișdedovurilor și sub îngrijirea mașteră a unor doici străine. Pentru învățarea limbei unguresc, n'avem lipsă de Kișdedovuri, căci poporul nostru nu-i trebuie și nici nu pôte simți nici o trebuință de limba maghiară. Prin urmare, dișe vorbitorul, scopul legiuitorilor unguri prin acest proiect n'a putut fi altul, decât maghiarisarea. Pentru un popor ca al nostru însă, care atât ca ostaș, cât și ca cetățen a dat cele mai strălucite dovești despre vrednicia lui, tendința de maghiarisare este unul dintre atentatele cele mai grave și mai ingrate. Din punct de vedere pedagogic, de asemenea arată vorbitorul, că Kișdedovurile în sensul acestui proiect de lege sunt o absurditate dintre cele mai mari, deoarece prin ele se împedecă în mod direct progresul, zăpăcind capetele copiilor cu o limbă străină, în timp ce ei abia sunt capabili chiar și numai pentru învățarea limbei lor materne.

După ce d-lă Dr. Triponu combătă astfel proiectul de lege din toate punctele de vedere, propuse în fine să se primescă proiectul de rezoluțiune propus de d-lă Dr. Larionessi. În decursul vorbirii sale, fu desu întrerupt de aprobările publicului, care la urmă erupse în strigăte de: „Protestăm! protestăm!“

Adunarea primesce unanim proiectul de rezoluțiune de mai sus.

După aceste se procede la alegerea și întregirea comitetului electoral de acțiune. Spre acest scop pertractarea se suspende pe 5 minute.

După întregirea comitetului d-lă Ioachim Mureșanu mulțamesce convocătorilor, că au dat ocaziune alegătorilor, pentru a-și arăta nemulțămirea și a-și esercita dreptul lor. (Să trăescă!)

În fine d-lă președinte aduce laudă și mulțămire alegătorilor pentru că nu au șovăit a se presenta în această cauză serioasă și pentru frumoșă ordine și conformare, dovedită în cursul pertractării.

Cu aceste adunarea se disolvă, ducând fiă-care o salutară impresiune despre aceea, cum Românul se interesează aș de sörtea sa.

Să nu uită: Domnii oșpești sași și maghiari, chiar și căpitanul orașului s'a exprimat cu multă respect față cu această adunare imosantă.

În vremea consfăturilor totă gen-darmeria preturei Beșeneului și a Ioadului circula pe afară. Dér nu era lipsă față cu o adunare ca acesta.

Văleanul.

Convocare.

Alegătorii români de partidul național, din cercul electoral al Abrudului și al Ighiului din comunele de dincóce de Dealul-mare, sunt rugați a se presenta în număr complet la adunarea de alegători, ce se va ținé Luné în 2 Martie 1891 n. după prându la 2 óre în sala de dans a ospetăriei „La Româncea“ în Abrud. Obiectul discusiunii va fi: **Proiectul de lege despre asilele de copii.**

Abrud, 10 Februarie 1891.

A. Filipu

Președ club. electoral.

Conferența din Baia mare.

(Telegr. part. ale „Gaz. Trans.“)

Baia mare, 17 Februarie. Mulțimea reprezentărilor și alegătorilor din Sălagiu, fostul Chioru și Sătmăru, cu însuflețire s'au constituit în conferență la 11 óre a. m.

Baia mare, 17 Februarie. Insuflețirea la culme. Raportorul Dr. Lucaci vorbind în cauza *catedrelor de limba română* nimicite la *gimnasiile din Sătmăru și Baia mare*, a fost frenetic și desu întrerupt. Conferența pretinde cu totă demnitate *reconstituirea catedrelor de limba și religiunea română la acele gimnasii*

Baia mare, 17 Februarie. *Protestul solemn al alegătorilor din conferența de preste 500 de inși, e imosant. Arhiepiscopii presfințiți sunt rugați de conferență să iee în apărare interesele naționale și religioșe.*

SCRIRILE PLĂBI.

Francia și România. În Francia se va înființa, sub auspiciile mai multor camere de comerț din orașele mai mari, un sindicat de industriași și fabricanți, care va pune baza unor vii relațiuni cu România. Se va întemeia în București un deposit de mustre și un birou pentru primirea de comande.

Statuă lui Alexandri. Cetim în „Românul“: Aflăm, că Luné în 14 Ianuarie la órele 3 p. m. s'a ținut o întrunire

de domni și dómne din societatea iașană în salónele palatului metropolitan sub presidenția E. S. a metropolitului, spre a se consfătu asupra măsurilor de luat pentru adunarea de fonduri, cu care se se ridice o statuă de bronzu poetului Vasilie Alexandri. Inițiativa acestei laudabile întreprinderi aparține comunei Iași.

Concubinatul în comitatul Timișului se lătesce în mod îngrijitor. Urmările, de sine înțeles, sunt mulțimea copiilor nelegitimi. În Timișóra, după datele oficióse bisericesc, la plebania rom. cat. din Cetate în anul trecut s'au născut 63 de copii, dintre cari numai 23 sunt legitimi, ceilalți toți nelegitimi. Despre numărul copiilor nelegitimi din suburbie Timișórei nu avem date, dér fără îndoială, că acolo starea e cu mult mai nefavorabilă. În suburbii abia există casă în care se nu trăescă vr'o părechă în concubinatu. Din întreg comitatul însă concubinatul a luat dimensiuni mai mari în cercul Recașului, unde dintre 3100 de locuitori trăesc în concubinatu 1110 părech și au fost casuri, când un băiețandru de 18 ani și-a luat ca concubină o fetiță de 11 ani.

Nou protopopiat în Bocșa-montană. „Fóia diecesană“ comunică: Conform concludului consistoriului diecesan din Caransebeș, luat în ședința sa plenară ținută în 5 Iuliu 1890 Nr. 1336, cu prima Ianuarie a. c. protopresbiteratul Bocșa-montană înființată de nou în urma arondării celei noue a protopresbiteratelor din diecesă, și-a început activitatea sa sub administrațiunea preotului Macsim Popoviciu din Bocșa montană, carele e denumit de administrator protopresbiteral. Bucurându-ne de înființarea acestui protopresbiterat, poftim denunțului administrator protopopesc, sporiu și noroc în noua sa misiune.

Recensământul poporațiunii în Bistrița a dat următorul rezultat: Numărul locuitorilor face 9083 suflete, la cari adăugându-se și 1612 soldați, atât din armata comună, cât și din honvedime, dau o poporațiune de 10,695 suflete, mai mulți cu 1020 ca în anul 1880. După naționalitate sunt: 5470 Nemci, 2242 Români, 1136 Unguri, 25 Slovaci, 1 Rutean, 5 Croați, 131 Țigani, 5 Armeni, 4 Italiani, 30 Poloni, 22 Boemi, 1 Frances și 2 Ruși. După confesiune: 4393 ev. luterani, 2226 gr. cat., 51 gr. or., 186 rom. cat., 492 ev. reform., 15 unitari, 720 israil.

Invitare. Casina română din Beiuș,

C. 15 Martie 1848.

(Volum. II pag. 651.)

În fine din punct de vedere curat istoric rog pe onor. d-nu Șuluțiu, ca să nu mai facă atăta paradă cu meritul din 15 Martie 1848 al studenților dela Pesta, că acela nu a fo-tu nici un merit. Le-a fost ușor acelora să alerge la plăcinte înainte, după ce li s'a așternut calea largă de cătră alții. Cu un an mai înainte în Aprilie 1847 proclamă însuși Papa Pio nono cele mai multe reforme, după care noi în țerile corónei unguresc așteptărăm îndesert. Apoi fără revoluția francesă din 23 Februarie nu ar fi outezat, nici să murmure studenții din Viena, eră după ce s'au resolutat aceia și locuitorii suburbanii în 13 Martie, s'au încumetat să facă și studenții din Pesta demonstrațiunea din 15 Martie *pre atăta*, pre cât le convenise deocamdată capilor vechei conspirațiuni din alte țeri.

Are, nu are merite tinerimea pentru proclamarea sublimelor principii din 15 Martie în Pesta, aș nu mai e sub discușiă, Europa și-a pronunțat verdictul. Deputațiunii din totă Europa s'au înfășțat în Pesta și ne-a gratulat. Preste 10 milioane țeran din Ungaria binecuvântă, acea și măreț; Întręga tinerime română din Ardeal, și aplaudat faptele din 15 Martie și și-au exprimat față

cu tinerimea din Pesta, simpatiile lor. Numai mai târziu, după ce tinerii din Pesta, și au depus în 14 Aprilie, puterea primită de la — Popor, în mâinile ministeriului maghiar, s'au pornit neînțelegerile între naționalități.

Cetiți manifestațiunile lui Iancu, Papiu, Buteanu, ș. a. și ve veți convinge.

Am căutat într'adins, doraș aflu undeva „Gazeta de Trans.“ pe a. 1848 ca se vedu: cum apreția atunci d-lă Baritiu acea și, dér n'am dat de ea. Am aflat însă în istoria Dniei Sale în vol. I. la pag. 662 o mărturisire prețioșă: „Au trebuit să urmede aceea la ce am ajuns îndată la anul următor, pentru ca ómenii trecuți prin șóale să fiă scuturați bine din Apathia lor, și să nu mai aștepte salvare dela o femeie.“

Acosta sună la adresa lui Iancu și a oărturarilor din munții apusen.

O altă mărturisire pentru 15 Martie am aflat în Vol. II. la pag. 78: „În 23 Martiu s'era, când au ajuns dela Pesta scirile cele mărețe și la M. Osorhely, *junimea română a participat la toate demonstrațiunile înscinate de Maghiari.*“

Între acei tineri, erau Iancu, Papiu, ș. a. Lucru natural, libertatea nu este invențiune séu monopol maghiar, ci

un dar Dumneșcesc, comunu tuturor popórelor.

Care va să dică: acelea fapte „mărețe“, care s'au petrecut în 15 Martie în Pesta, au scuturați bineșor pe oărturarii români ardeleni din „apathia“ lor.“

Aceste mărturisiri, ajungu ca să desavueze tot ce d-lă Baritiu dice, când mă provóca „din punct de vedere curat istoric“ ca să nu facu paradă cu 15 Martie.

Frunzărind în organul național din Anul 1848 redat de savantul și zelosul Cipariu, la Nr. XXI din 29 Septemvre aflai o repărire interesantă, asupra relațiunilor de drept ale claselor privilegiate față cu „misera plebs contribuens“ unde se dice:

„Așa erau împărțite drepturile în Ungaria până la 15 Martie a. c.

Scuturața din apusul Europei află aristocratișmul unguric adunat în Poson, cuibulă clocitiei aristocratice — și-lă sfărma într'un minut.“

Mare adevér spune Cipariu: 15 Martie a sfărmat într'un minut lanțurile sclăviei. Dacă nu erau acei tineri zeloși, poporul ar sta pôte și aș legat de iesle.

Au mai fost sguidiri în Francia și în seculul trecut, încă mai mari

ca la anul 1848, dér au trecut fără leac de urmă preste aceste țeri.

Și acuma să vedem, ce am diș eu în răspunsul meu „Gazeta Trans.“ Nr. 173 ca d-lă Baritiu să se credă îndreptățit, a mă provoca în Vol. II-lea în replica sa, *din punct de vedere curat istoric, ca eu să nu facu atăta „paradă“ cu 15 Martie.*

Éta ce am diș:

— Sunt competent a-mi da și eu părerea mea, și dicu: Da! așa este, dieta din Clușiu a îndeplinit formalitățile legale; dér decât fulgerul revoluțiunei francesce nu lumina seculul nostru, „noi“ tinerimea din Pesta în 15 Martie 1848 n'am fi putut proclama stergerea sclăviei, er fără de acesta, debórea dietei din Clușiu — măria sa „dómna“ stăpána din Zaránd, până în ziua de aș și-ar trimite pe „Valachul“ séu cale de 8 zile la Pesta, ca să-i aducă o pantlică pe palaria. Și decât colórea pantlicei nu-i convenea „stăpanei“, bietul „valach“ flământ primind 25 de bâte, ca merinde de drum, avea să se întorcă imediat la Pesta înderăt după altă pantlică.“

Este acosta a face paradă? Cred, că nu.

(Va urma.) Iosif Sterca-Șuluțiu.

va arangia unu balu in sala ospetăriei opidane in 28 Febrnarie 1891 st. n. In invitare se face următorul apelu la adresa damelor:

In contra dăunosei datine in dezvoltarea lucului, — damele sunt poftite a se presenta in costum modestu.

Logodnă. Distinsul nostru profesor de musică Nicolae Popovici s'a logodit cu domnișora Maria Boamben din Brașov. Adresăm tinerei părechii sincere felicitări!

„La Nouvelle Revue“ despre prigonirile din Ungaria.

Nu de multu amu inregistrat, ceea ce a scrisu revista dōmnei Juliette Adam, „La Nouvelle Revue“ din Parisu in numērul sēu din Ianuarie 1891, despre prigonirea țeranului românū dela noi. Astăđi vomu cita părerea numitei reviste cu privire la mișcarea naționalistă și la Kișdedovuri. Eță ce scrie „La Nouvelle Revue“ in rubrica „Lettres sur la politique exterieur de M-me Juliette Adam.“ (Nr. dela 1 Februarie 1891):

„Ungaria și are și ea agitațiunea ei naționalistă cu totu devotamentul lui Carolu de Hohenzollernu cătră Austria.

Comitete pentru protecțiunea — in contra maghiarisării escesive — a celor trei miliōne frați Romāni din Transilvania se formēză in Buouresci. La cameră d-lu Ioanū Grădișteanu in aplause frenetice ale colegilor sēi a declarat, că guvernul unguerescu persecută pe Romāni mai rēu decātu îi persecutau Turcii. Intr'adevăr acestia nu inventaseră ceea ce urmēză:

Ministrul instrucțiunei publice, contele C-aky, a propus unu lucru ne mai pomenitū in lume, asilul obligatoru pentru copii dela 3—6 an. Sermanii copilași voru fi smulși dela sinul mame lorū, pentru a invēta „incă din cea mai fragedă copilărie limba maghiară.“ Și camera unguerescă a votatū! Astfel se găsesce abrogatū intr'unu modu crudu articolul de lege 44 dela 1868, care dă Slavilorū și Romānilorū dreptul de a și face studiile primare și secundare in limba lorū națională...

Impēratulū Wilhelm și Francia.

Impēratulū Wilhelm II a adresatū din incidentul morții genialului pictorū francesu Mēissonier, condolențele sale ambasadorului francesu la Berlinu, d-lu de Herbertte. Tinērulū impēratū alu Germaniei a voitū prin acēsta sē dea poporului francesu o dovadă de delicatā atențiune. Respectulū față de geniulū marelui pictorū francesu, care l'a arătatū impēratulū Wilhelm II, prin acēstu pasu este, ȳice „Neue freie Presse“, o probă de nemărginită marimimă.

Dămū aici cuprinsulū scrisorii de condelență, care i-a fostū adresatū ambasadorului francesu de cătră generalulū conte Wedel:

Berlinu, 14 Februarie 1891.

„Impēratulū și Regele, înaltul meu Domnū, mi aȳordonatū a incunoscința pe Escelența Vōstră, că elū a fostū mișcatū de durere aflāndū de mōrtea renumitului D-vōstru compatriotū Mēissonier. Majestatea Sa, plinū de admirațiune pentru nemărginitulū talentū alu pictorului, a recunoscutū in genere in operele sale pe conșciențiosulū artistū, pe bărbatulū mare de caracterū, care in simțulū respectului de sine, demnū de admiratū, niciodatā nu lāsă sē iasā din mână lui o operă mai nainte de a fi făcutū totulū ce-i sta prin puterea lui, spre a o face pe deplinū unu cap d'operă. Maj. Sa l'a prețuitū in ori-ce timpū pe Mēissonier, ca pe unulū dintre cele mai mari celebrități ale Francoiei și ale artei din intrēga lume, și ia viud parte la durerea, ce a causatū mōrtea artistului patriei sale. Majest. Sa mē însărcinēză a ruga pe

Escelența Vōstră, sē incunoscințați despre acēsta Institutulū, care tot-dēuna își va ținē de a lui onōre, de a fi numēratū pe Mēissonier inre membrii sēi.

Acēstā scrisōre a fostū cetitā in ședința dela 14 Februarie s. n. a Academiei francese de bele-arte.

Numērarea poporațiunei in Ungaria.

ȳiarului „Neue freie Presse“ i-scrie din Budapesta următoarele:

„Șeful biroului statisticū alu țerei, consilierulū ministerialū Carolū Keleti, ținū o conferență inaintea unui publicū numerosū, in sala academiei de sciințe, despre rezultatele principale ale numērării poporațiunei de pe teritoriulū corōnei unguere.

Conferențiarulū observā mai intāiu că elū de astădatā va desfășura cu totulū altū tablou, cu privire la numērarea poporului, decātu celū din 1880, la care in multe puncte s'a observatū semne de stagnare.

Tabloulū acesta e cu atātū mai importantū, cu cātū cea mai mare creștere procentuală a poporațiunei, cade in modu neproporționalū tocmai pe acele ținuturi cari suntū locuite de elementulū curatū maghiarū, și cu cātū poporațiunea curatū maghiarā a țerei intrece de astā datā multū maioritatea absolutā a poporațiunei. In urma acēsta, ȳice Keleti, va amōți obiecțiunea aceea desū auditā, că Ungurii in țera lorū propriā suntū in minoritate. — Din datele cu cifre ale conferențiarului estragemū următoarele:

Intrēga poporațiune de pe teritoriulū corōnei unguere, adecā a Ungariei proprii, Croației și Slavoniei și Fiume este dimpreună cu garnisōnele de 113,776 ȳmeni, de 17 449 705 suflete, ceea ce față de anulū 1880 inșemnā unu sporū de 10.28 procente. Acēstā sumā totalā se imparte in modulū următorū:

Ungaria 15,122 514, Fiume și litoralul 29,001, Croația și Slavonia 2,184 414 suflete. In anulū 1880 numēra Ungaria 13,728,622, Fiume 20,981 Croația și Slavonia 1,892 499 locuitori. Resultā dēr pentru Ungaria unu sporū de 1,393,892 suflete, adecā 10.15 procente, pentru Fiume dela 8020, adecā 38.22 procente, pentru Croația și Slavonia dela 291,915, adecā 15.42 procente.

Creșterea totalā in țerile de sub corōna ungarā este de 1,693,827 suflete, ceea ce dă unu adausū mijlociu procentualū de 10.82 procente. Acēstū adausū se distribuē in Ungaria propriā dupā cum urmēză:

ȳermulū stāngū alu Dunărei 7.02 procente, țermulū dreptū alu Dunărei 7.15 procente, ținutulū inre Dunăre și Tisa 17.67 procente, țermulū dreptū alu Tisei 5.34 țermulū stāngū alu Tisei 13.57 procente, ținutulū inre Tisa și Murēșū 10.74 procente, Transilvania 7.82 procente. Resultā deci, că in ținuturile inre Dunăre și Tisa, locuite de Unguri, precum și la țermulū stāngū și inre Tisa și Murēșū, unde prevalēză elementulū maghiarū, este creșterea cea mai mare.

In Croația și Slavonia s'a constatatū o creștere cu multū mai mare. Așa de exemplu este in Agramū creșterea de 31.63 procente. Față de creșterea din Fiume e de observatū, că celelalte porturi ale litoralului ca Zengg, Buccari și Carlomagno, aratā o scādere.

Dupā naționalitate resultā următorulū tablou:

In anulū 1880 au fostū 6,165,088 și in anulū 1890 au fostū 8,200,000 Unguri, prin urmare 54.22 procente ale poporațiunei suntū Unguri. Dintre celelalte naționalități cea mai numērosă ajunge numai la 15 procente ale inregei poporațiuni. Că ȳre ce naționalitate e acēsta, conferențiarulū nu a făcutū o cunoscutū, de bună sēmā inșe e cea romānă.

Cu privire la cetății observā conferențiarulū, că in Comitetele Abauj, Torna, Zips și Sáros se observā o stagnare, care vine dela emigrarea in America. Pe

lāngă capitalā, care aratā o creștere de 37.19 procente, au crescutū mai cu sēmā următoarele cetății: Sigetulū-Marmatiiei cu 37.34 procente, Sillein și Kaposvár cu 30 procente, Miskolcz cu 25 procente și afară de acestea incă 16 orașe cu 20 de procente. Cele mai multe orașe provinciale ale Ungariei suntū Seghedinulū cu 80,000, Teresiopole cu 70,000, Debreținulū și Pojunulū cu cātē 50 000 și Aradulū cu 40 000 locuitori. Conferențiarulū fū viu aplaudatū pentru comunicările sale interesante.

Literatură.

Romānische Revue, revistā politicā literarā. Editorū: Dr. Corniliu Diaconaiich. Anulū VII, Nr. II. Sumariu: Zur Lage der Romānen in Ungaru und Siebenbürgen. — P. P. Carp. Biographische Notizen (II Artikel) — Die „Siebenbürgische“ Bewegung in Romānien. — Die Zwangs-Kinderbewahr anstalten in Ungarn. Gedichte von Michael Eminescu. Deutsch von Em. Grigorovitz. IV. Satire. — Rundschau: Notiz. L. V. Fis her. — Zeitungsstimmen über die romān. Nationalconferenzen: „Der Reichsbote.“ „Tägliche Rundschau“. Ethnographisches Museum in Czernovitz. — Litteratur: „Memorialulū Arch. si Metrop. Andr. bar. de Șaguna“ „Lui V. Alexandri iubire și admirațiune. — Romānische Revue apare la mijloculū fiacerei luni in fascicule. Abonamentulū pe unū anū inregeū 10 fl. — Drecțiunea: Wier, VIII Feldgasse 15.

Convocare.

Din însărcinarea, ce mi s'a făcutū de cătră on. Comitētū alu Asociațiunei transilvane pentru literatura romānă și cultura poporului romānū, prin scripta sa dela 24 Septemvrie 1890 Nru 245, in vitū cu onōre prin acēsta pe membrii Asociațiunei și pe toți binevoitorii și spriguitorii scopului inaltū, alu aceleia din comunele noului despărțemētū XXV respective alu pretoriatalui M. Ludoșiu, la adunarea constituantā, ce se va ținē in 24 Februarie s. n. la 10 ȳre a. m. in școlā romānā din locū.

M. Ludoșu, in 14 Februarie 1891.
cu totā stima
N. Solomonū m. p.
protopopū.

Mulțămită publicā și dare de sēmă.

Șomcuta mare, 6 Februarie 1891.

Despre colecta interprinsā de subșcrișulū in favōrea „Corului plugarilorū romāni din Șomcuta mare“.

I. Din Bucuresci: N. N. 3 lei. Constantinu 2 l. Aureliu Ciura 5 l. P. fin-Teușanulū 12 l. I. Sântu 5 l. A. Petruțu 5 l. I. Chitu 5 l. Iulianū Mihuiū 2 l. Ios. Popescu Dir. 3 l. V. Gr. Borovanu opurile: „Serieri din junețe și esiliu 2 tom. a 5 l. = 10 l.; „Proiectū de organizare a invēțământului ruralū“ și „Incercări critice asupra invēțământului nostru ruralū“. Dela Imprimeria statului prin d-nulū Dir. Cantacuzino s'a donatū opulū „Lui Vasile Alexandri.“

II. Din Brașov: Dr. Aurel Mureșianu 2 fl. N. N. 1 fl. Librăria Ciureu 1 fl. Ioanū Lengeru 1 fl. Nic. Grădinariu 1 fl. N. N. 2 fl. Ioanū Dușoiu 1 fl. Ioanū de Lemény 8 fl. Filiala Albina 5 florinū.

III. Din Sibiu: Escel. Sa Metropolitulū Miron Romanulū 5 fl. Dr. B. 50 cr. Ioanū H. nia 1 fl. D. Cunțenu 1 fl. Dr. Remusū R. șca 1 fl. Dr. Pușcariu 1 fl. N. Cristea 1 fl. N. N. 50 cr. Zachariā Boiu 1 fl. Dr. A. Brote 1 fl.

IV. Din Brașov: Escel. Sa Metropolitulū Ioanū Vancea 10 fl. Papfalvi 50 cr. Dr. Ioanū Rațiu 1 fl. și Mateiu 1 florinū.

V. Din Deșiu: Dr. Teodorū Mihali 10 fl. Gavrilū Manū 1 fl. A. Munteanū 1 fl. George Gradovici 1 fl.

Primēscā și pe acēstā cele P. T. domni contribuenți mulțămita nōstrā pentru ofertele maritimōse in favōrea „Corului plugarilorū romāni din Șomcuta mare“ și fi siguri, că au contribuitū spre unū scop salutarū și sântū: cultivarea țeranului romānū.

Elia Popū,

ca colectante și conducătorulū plugarilorū romāni din Șomcuta mare.

Cununiā. D-lu George Popū, teologū absolutū, și d-ra Regina Eugenia Suciu, se voru cununa Duminecā in 22 Februarie n. o. in biserica romānă gr. cat. din Mediașū.

DIVERSE.

Unū nou tipū de locomotive. Direcțiunea generalā a căilor ferate germane a supus constructorilor de locomotive unū tipū de mașine, care este in genere expresiunea preocupățiunilorū umanitare. Tipulū in cestiune consistā in a face din mașinā și tenderū unū felū de vagonū inchisū, punēndū astfel pe personalulū mecanicū și fochistū la adăpostulū schimbărilorū atmosferei, care vātēmā intr'atāta sântatea lorū. Partea din față a locomotivei inchise este aprōpe exclusivū compusā dintr'unu pārete de cristalū fōrte limpede și de o transparență perfectā; pe ambele laturi ale locomotivei se aflā ferestri mobile și douș uși pentru luminā deasemenea mobile. Tenderulū este jurū imprejurū acoperitū cu sticlā. Acēstū proiectū a fostū adoptatū de urgență. Gerulū din timpulū din urmă a causatū mōrtea prin accidente pulmonare și cerebrale, a mai multū de douș sute de mecanici și fochiști ai căilor ferate germane.

Necrologū.

Epaminonda Bucevschi, artistū academic de pictură, pictor autorisat al arhidiecesei ortodoxe orientale bucovnene; membru artistū alu mai multorū societăți de arte și de culturā națională romānă etc. a rēposatū Vineri in 1/13 Februarie in atelierulū sēu din încăperile presviteriului reședinței arhiepiscopale in etate de 48 de an. — Fiā-i țerina ușōrā!

Rectificare. La darea de sēmā și mulțămita publicā din N-rulū 23 alu foiei nōstre, la pagina a 3, colōna 3, rēndulū 43 din susū in josū, unde se ȳice, că comitetulū „mulțămescu in specialū dōmnelorū“, s'a omisit vorbele „și dōmnilorū;“ mai departe s'a pusū „Iord. Munteanu cu 2 bilete 3 fl.“ in locū de Dumitru Munteanu.

Cursulū șicetel Brașov

din 17 Februarie a. c. 1891

San note romānesci	Omp.	9.02	Vend.	9.07
ȳargintū romānescū		8.97		9.02
ȳoleon d'orū		9.08		9.08
Lire turcesci		10.30		10.35
ȳperiali		9.28		9.33
ȳalbeni		5.80		5.85
ȳris. fonc. Albi a 6%		101.		—
ȳ	5%	99.50		—
ȳuble rusesci		180.		181.
ȳărci germane		55.50		56.
ȳa onvalt				pe arā.

Cursulū la bursa de Viena

din 16 Februarie st. n. 1891

Renta de aurū ȳ%		105.95
Renta de hărtiā 5%		101.05
ȳmprumutulū căilor ferate unguere		—
ȳurū		115.—
ȳto argintū		98.60
ȳmortisarea datoriei căilor ferate de ostū unguere (1-ma emisiune)		—
ȳmortisarea datoriei căilor ferate de ostū unguere (2-a emisiune)		—
ȳmortisarea datoriei căilor ferate de ostū unguere (3-a emisiune)		112.75
ȳonuri rurale unguere		91.80
ȳonuri croato-slavone		104.25
ȳespăgubirea pentru dijma de vinū unguerescā		—
ȳmprumutulū cu premiulū unguerescū		138.—
ȳosurile pentru regularea Tisei și Seghedinului		129.50
Renta de hărtiā austriacā		92.20
Renta de argintū austriacā		92.15
Renta de aurū austriacā		110.15
ȳosuri din 1860		138.50
ȳcțiunile băncii austro-ungare		986.—
ȳcțiunile băncii de creditū ungar.		844.25
ȳcțiunile băncii de creditū austr.		809.50
ȳalbeni impērătesci		5.41
ȳapoleon-d'orū		9.05
ȳărci 100 imp. germane		56.10
ȳondra 10 Livres ȳ erlinge		114.35

Proprietarū:
Dr. Aurel Mureșianu.
Redactorulū responsabilū interimalū:
Gregoriu Malorū.

*) A se vedē „Gaz. Trans.“ nr. 2 din 1891.

Computele institutului de credit și economii „Bistrițiana“

pe timpul dela 1 Ianuarie 1890 până la 31 Decemvre 1890.

A) Conspectul de circulațiune.

Percepțiuni.			Erogațiuni.		
fl.	cr.		fl.	cr.	
40000	—	1 Capitalul acționar	18732	68	3 Depunerî spre fructificare
76150	63	3 Depunerî spre fructificare	1946	61	23 Inter. după dep. spre fruct.
5641	35	7 Imprumute ipotecare	52324	60	7 Imprumute ipotecare
15203	55	11 Imprumute cambiale	65413	80	11 Imprumute cambiale
6322	—	15 Impr. pe lângă oblig. cu cav.	118084	68	15 Impr. pe lângă gâ oblig. cu cav.
125	—	19 Imprumute pe efecte	515	—	19 Imprumute pe efecte
16830	30	29 Interese după toate aceste împrumute	97200	—	45 Resolvire în contul împrum. contrasă de institut
203155	—	45 Împrumut contras de însuși institut	4938	25	51 Interese după împrumutul contrasă de institut
235	97	71 Interese de întârziere	2310	91	51 Salare și remunerațiuni
57	—	73 Tacsă de înscriere și transcr.	240	—	81 Chiria pentru localul societ.
3168	62	75 Provițiune	540	66	85 Darea și competența erarială
253	50	77 Diverse	2365	14	59 Dividende solvite pe a. 1889
			540	13	39 Mobiliarul societății
			385	67	43 Spese de fundare
			327	46	Spese curente (tipar, cărți etc)
			116	58	77 Diverse
			1160	75	83 Rest. de casă cu finea a. 1890
367142	92		367142	92	

B) Contul profitului și alu perderilor.

Percepțiuni ca profit.			Erogațiuni ca pierdere.		
fl.	cr.		fl.	cr.	
9969	39	75 Provițiune	1946	61	23 Int. după dep. spre fructif.
235	97	71 Interese de întârziere	194	67	85 10% dare de rentă după a ceste interese
140	54	29 Interese restante la debitor cu finea anului 1890	3584	76	51 Interese după împrumutul contrasă de institut
57	—	73 Tacsă de înscriere și transcr.	1156	33	81 Salare și remunerațiuni
253	50	77 Diverse	240	—	85 Chirie pentru localul institut.
			284	94	39 Darea de venit și alte comp. er
			67	51	43 Amortisațiune de mobiliaru
			128	56	79 Spese curente (cărți, tipar, rituri etc.)
			327	46	85 Competința de timbru după dividenda anului 1890
			10	40	77 Diverse
			116	58	Profit curat pe anul 1890
			5767	20	
13825	02		13825	02	

C) Contul bilanțului.

Active.			Passive.		
fl.	cr.		fl.	cr.	
46683	25	7 Imprumute ipotecare	40000	—	1 Capitalul acționar (400 acții à 100 fl.)
50210	25	11 Imprumute cambiale	57417	95	3 Depunerî spre fructificare
111762	68	15 Impr. pe lângă obl. cu cav.	105955	—	45 Împrumut contras de institut
390	—	19 Imprumute pe efecte	3934	51	29 Interese anticipativ solvite pe anul 1891
2060	57	51 Int. reșe anti ipative solvite după împrumutul institut.	43	96	59 Dividende neridicate
140	54	29 Int. reșe restante la debitor cu finea anului 1890	8	75	63 Competințe de-ale membrilor direcțiunei neridicate
472	62	39 Mobiliarul institutului 540.13 după subtr. 10% am. 67.51	10	40	85 Competința de timbru după dividenda anului 1890
257	11	43 Spese de fundare 385.67 după subtr. 20% am. 128.56	5767	20	Profit curat pe anul 1890
1160	75	83 Cassa în num. cu finea a. 1890			
213137	77		213137	77	

Bistrița, în 31 Decemvre 1890.

Danilă Lica m. p. președinte. Gavrilă Manu m. p. directorul executiv.
Basilin Popițianu m. p. cas-aru. Alesandru Szilasi m. p. membru direcțiunei. Iacob Morariu m. p. St. Poruț m. p. membru direcțiunei. comptabil.

Subsemnatul comitetu de reviziune a examinat conpectul de circulațiune, apoi contul profitel rû și alu perderilor precum și contul bilanțului și asemănându-le cu registrele principale și auxiliare—purtate da altmintrelea în tota ordinea—le-amu găsit în consonanță cu acelea și esacte.

Bistrița, la 24 Ianuarie 1891.

Panfilu Grapini m. p. Ioană Mărgineanu m. p. Ilie Scurtuț m. p.

Avisu d-lorû abonați!

Rugăm pe d-nii abonați ca la reînnoirea prenumerațiunei să binevoiască a scrie pe cuponul mandatului postal și numerii de pe fâșia sub care au primitu diarul nostru până acuma.

Domnii, ce se abonează din nou, să binevoiască a scrie adresa lamuritu și să arate și posta ultimă.

Totodată facemû cunoscutu tuturorû D-lorû abonați, că mai avemû din anii trecuți numeri pentru complectarea colecțiunilor „Gazetei“, precum și câteva întregi colecțiuni, pentru cari se potû adresa la subsemnata Administrațiune în casû de trebuință.

Administraț. „Gaz. Trans.“

FUNDATĂ ÎN 1888.

TIPOGRAFIA

FUNDATĂ ÎN 1888.

A. MUREȘIANU

BRAȘOVU, PIAȚA MARE No. 22.

Acestu stabilimentu este provăduțu cu cele mai noue mijlôce tehnice și asortatû cu totu felulû de caractere de litere din cele mai moderne, este pusû în pozițiune de a putea esecuta ori-ce comande cu promptitudine și acuratețâ, precum:

CĂRȚI DE SCIINȚĂ,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

IMPRIMATE ARTISTICE
ÎN AURÛ, ARGINTÛ ȘI COLORI.

REGISTRE ȘI IMPRIMATE
PENTRU TÔTE SPECILE DE SERVICIURI.

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.

COMPTURI, ADRESE, CIRCULARE, SCRISORI, CUVERTE,
PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE ANUNCIURI.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ
DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.

BILETE DE INMORMENTĂRI.

Comandele eventuale se primescû în biuroulû tipografiei, Brașovû, piața mare Nr. 22, etagiulû I, cătrâ stradâ. Comandele din afarâ rugamû a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovû.